

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin, brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin, za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Na veliki boben! — Krščanstvo in narodna samostojnost. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. Podlistek: Mali lord.

Na veliki boben!

Tarram, tarram, tarramtata! Tako udarja „Slovenec“ že cel teden na veliki boben ter pogreva že davno v grob dejano zvezo narodnonapredne stranke s stranko ustavovernega veleposestva v deželnem zboru. Pogreva jo z očitki o izdajalstvu na narodni stvari in roti Slovence, naj hrbet obrnejo stranki, ki je bila zvezana z najhujšimi sovražniki Slovencev — z Nemci.

Nimamo namena, da bi se veliko pečali s to zvezo, saj ve vendar vsa slovenska javnost že davno, da je obstajala in dr. Tavčar je to že nešteto krat priznal, kajti sramovati se ni bilo treba stranki, ker zveza ni prav nič škodovala slovenski stvari, ampak je bila takorekoč še ovira nemškemu napredovanju na Kranjskem, ker so imeli nemški voditelji kolikortoliko vezane roke. Vprašamo samo klerikalne bobnarje, v kateri najmanjši stvari je bila ta zveza na škodo naši narodnosti? Naj nam povedo kaj pozitivnega, če vedo; toda tega ne bodo storili, ker nimajo nič takega.

Prepričani smo, da klerikalni bobnanje o zvezi ne bo imelo toliko uspeha, kolikor je za nohtom črnega, kajti prvič je stvar že znana, drugič ni slovenstvu nič škodovala in tretjič je zveza že davno prenehala. V narodnonapredni stranki so stopili novi, mlajši ljudje na plan, nastopilo je novo čvrsto življenje v vodstvu in v pristaših in nešteto lepimi vspehi zadnjega časa so vzbudili skrb in strah pri klerikalcih in zato so morali na dan privleči oni

Mali lord.

Angleški spisal F. H. Burnett.

(Dalje.)

Njegova mala Vzvišenost je pripovedoval to povest z ganljivo neprisiljenostjo in zaupljivostjo, ponavljal izreke svojega prijatelja ter vzbujal v poslušalcu najgorkejšo sočutje do mladega snažilca čevljev. In res je naraščalo zanimanje mr. Havishama pri vsaki besedi, kar je seveda manj veljalo Diku ali stari branjevki kakor sočutnemu malemu lordu, v čigar glavici je pod zlatimi kodri tičalo toliko načrtov za blagor prijateljev, pri čemer je pa samo enega pozabil in sicer samega sebe.

„In kaj bi sebi kupil, ko bi bil bogat?“

„Oh, celo množino reči!“ je kratko odgovoril Cedrik. „Toda najprej bi dal Mari denar za njeno Bridget, to je njena sestra, ki ima dvanajst otrok in moža, ki ničesar ne zasluži. Večkrat prihaja k nam in ljubček ji da potem mnogo reči v njeno košarico in potem spet joka ter pravi: ‚Bog povrni, madama; oh, tako dobra gospa.‘ Mr. Hobbs bi bil, tako mislim, zelo vesel, ko bi mu mogel za spomin dati zlato uro in verižico in pipo iz morske pene. In potem bi rad imel kompanijo.“

„Kompanijo?“ je zaklical mr. Havisham.

bavbav — zvezo z Nemci. Pa še nekaj drugega je.

Pomisliti je treba, kakšno korupcijo izvršujejo klerikalci, odkar so zagospodovali v deželi. Kjer le morejo, zrinejo svoje pristaše h koritu in kaj vganjajo samo z učiteljstvom! Na tihem se vežejo z vlado in Nemci — toliko pametni so, da pismenih pogodb ne delajo — in potem morajo dovoliti koncesije prvi in drugim, da odpade za njih organizacije kakšna mastna subvencija. Takih stvari narodnonapredna stranka ne more mirno gledati, treba je, da izvršuje kontrolo in ostro, toda pošteno kritiko. In klerikalna stranka bi rada vse to potlačila, obrnila pozornost javnosti proč od svojega „lepega“ dela, zato je z velikim bobnom udarila zopet na zvezo. S prstom kaže na naprednjake, da so zagrešili narodno izdajstvo, sama je pa v resnici — ne samo na papirju — že tolikrat izdala narodne koristi, da kar debelo gledamo ter se vprašujemo: s čigavo pomočjo, s čigavim dovoljenjem se daje kranjskim Nemcem koncesijo za koncesijo, zakaj jim tako greben raste, ko imajo klerikalni narodnjakarji, „edina prava slovenska stranka,“ moč v rokah, bodisi na Kranjskem, bodisi kakor sami pravijo, tudi na Dunaju.

Le primerjajmo dejstva, kaj so Nemci dosegli za časa zveze, ko je imela narodnonapredna stranka na Kranjskem moč v rokah, in zdaj, ko gospodarijo vsemogočni klerikalci. Takrat niso dosegli ničesar, imeli so le svojega zastopnika v deželnem šolskem svetu, ki pa ni mogel škodovati, ker se je takrat itak zgodilo, kakor je vlada hotela, ker je imela brez nemškega zastopnika večino.

In zdaj pod „narodno“ vlado kranjskih klerikalcev? Nemci so dobili svojo gimnazijo, ki je

„Da, praveceto kompanijo,“ je razburjeno pojasnil Cedrik. „Baklje in uniforme in puške. In take stvari bi rad imel za vse dečke in tudi zase — potem bi pa marširali in eksercirali! To bi imel rad zase, ako bi bil bogat.“

Vrata so se odprla in gospa Errol se je vrnila. „Obžalujem, da sem bila tako dolgo zadržana,“ se je opravičila napram Havishamu, „govorila sem z ubogo ženo, ki je v veliki sili.“

„Moj mladi prijatelj mi je medtem veliko pripovedoval o svojih prijateljih in o tem, kaj bi zanje storil, ko bi bil bogat.“

„Bridget je tudi njegova prijateljica,“ je rekla gospa Errol, „pravkar je bila pri meni v kuhinji. To so res siromaki; njen mož ima trganje v udih in mrzlico.“

Cedrik je splezal s svojega stola.

„Jaz jo moram tudi videti,“ je rekel, „ter vprašati, kako je njenemu možu. Zelo ljub je, ta mož, če je zdrav, nekoč mi je napravil lesen meč; zelo nadarjen je za ta dela.“

S temi besedami je tekkel iz sobe in mr. Havisham je vstal. Videlo se mu je, da bi rad nekaj povedal, vendar se je še nekaj časa obotavljal.

„Pred odhodom iz Dorincourta sem imel pogovor z grofom in v tem pogovoru mi je dal več navodil, kako se mi je ravnati. Nje-

popolnoma šovinistično nemška in ker se vzgajajo najhujši kranjski hajlovci. Strupeni slovenski renegat Belar je bil imenovan za deželnega šolskega nadzornika in je zdaj nemško šolstvo kakor tudi slovenski otroci, ki so tako nesrečni, da morajo obiskovati te šole, izročeno popolnoma nemški komandi v slovenski deželi. Te nemške pridobitve naj si klerikalci zapišejo za ušesa, kajti sami so jih zakrivali, ker so jih najbrž zmešetarili z vlado za par tisoč kron. In kdo brani zdaj kranjsko hranilnico, s katero žive in padejo kranjski Nemci, da se je ne bojkotira? Klerikalci s škofom na čelu! To store tudi še po 20. septembru, ko je tekla slovenska kri, ker nimajo drugega čuta kakor slep fanatizem do svojega brezdomovinskega klerikalizma.

V nešteti slučajih so se že klerikalci zvezali z Nemci, če jim je le količkaj kazalo, saj smo to videli pri državnozborskih, deželnozborskih in zlasti pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. S svojim postopanjem so zelo zastrupili narodno samozavest in ko bi narodnonapredne stranke ne bilo, ki res vestno in tako trudaljubno čuva narodne koristi, bi Slovenci postali tako mlačni, da bi na gospodarskem polju zopet tujec tlačil domačina ob zid. Le prizadevanju narodnonapredne stranke in njenemu časopisju se je zahvaliti, da smo se nekoliko osamosvojili na gospodarskem polju, da mora zdaj že vsak tujec računati s tem, da nas slovensko postreže, ako hoče kaj od nas doseči. Narodnonapredna stranka je edina, ki drži danes prapor pravega rodoljubja kvišku, dočim so klerikalci le takrat narodni, kadar jim kaj nese za njih sebično strankarsko politiko.

Taki hinavci torej ne morejo blata metati na napredno stranko, ki rajši v političnem oziru

gova želja je, da bi njegov vnuk vesel in radosten pričakoval in si zaželel bodoče življenje na Angleškem kakor tudi snidenje z njim. Izrecno mi je rekel, naj poučim malega lorda o izpremembi njegovih razmer in mu povem, da mu je na razpolago denar in vsaka zabava, ki je primerna njegovi starosti; poleg tega mi je naročil, naj izpolnim dečku vsako željo ter mu povem, da je njegov stari oče, ki mu pripravlja to veselje. Zavedam se sicer, da je imel grof pri tem vse kaj drugega v mislih, vendar si mislim, da bi mu grof ne zabranil veselja, ko bi hotel ubogi ženi pomagati.“

Bilo je že drugič, da je mr. Havisham nekako opisal grofovo želje. Grof je rekel: „Dečko mora vedeti, da mu lahko dam vse, kar mu srce poželi; zapomni naj si, kaj se pravi biti vnuk grofa Dorincourta. Kupite mu, kar hoče, natlačite mu polne žepce denarja in recite mu, da mu pošilja stari oče.“

Nagibi te velikodušnosti niso bili posebno čisti in ko bi šlo za manj ljubeznipolnega in dobrosrčnega otroka, bi se ta poskušnja morda jako slabo iztekla. Cedrikova mati ni slutila nevarnosti; mislila si je, da hoče v samoto obsojen, nesrečen starček, ki je videl vse svoje otroke umreti, ljubezen izkazati njenemu dečku in si pridobiti njegovo nagnenje. Veselila se je

trpi izgube, nego da bi izdala kakšno narodno korist. Naj klerikaleci ne mislijo, da bi količkaj zbegali slovensko javnost s pogrevanjem zveze, razsodni ljudje že vedo, kam pes tace moli — toda radi tega je vseeno ne bo molil, zato bo že skrbela narodnonapredna stranka in njeni pristaši, ki ne bodo pripustili ribarjenja v kalnem!

Tarram, tarram, tarramtata!

Kršćanstvo in narodna samostojnost.

(Dalje.)

Ista stvar, a v drugi obliki, se je začela pred štirideset leti pojavljati v Avstriji, tudi na Kranjskem. Zaprane ideje so bile kmeta osvobodile. Postal je prost. Samostojno gospodariti pa ni bil vajen. In pred kakimi štirideset leti so začeli po Kranjskem glave dvigati nebrojni oderuhi, bivajoči na deželi. Kmetje so jim šli na limanice. Koliko kmetijskih domov je šlo takrat na boben! Toda ozrmo se nazaj, na osvoboditev kmetov izpod graščinskega jarma. Jaz trdim, da je krščanstvo takrat osvobodilo kmete. Rod za rodom so namreč kmetje v cerkvi poslušali evangelij, ki uči, da smo vsi enaki, da je le tisti večji, ki se poniža pred sobratom, da smo dolžni bližnjega ljubiti, kakor samega sebe. Rod za rodom so nižji stanovi poslušali to blagovestje in ga primerjali z resničnim življenjem, katero jim je nakladalo suženjski jarem. Tako je ljudstvo polagoma spoznalo, da takozvani krščanski državni red ni več krščanski. In zato se je uprlo, zato je pristno krščanski čut pravičnosti v veliki francoski revoluciji izbruhnil na dan s silo, kakršno razvije narava samo ob izbruhu ognjenika.

Geslo „Liberté, égalité, fraternité!“ je popolnoma krščansko, ako se razlaga pametno, rečem še enkrat, ako se razlaga pametno. In duha, iz katerega je izšlo razumno pojmovanje prostosti, je prinesel na svet Jezus Kristus.

Graščinsko suženjstvo se ni dalo odpraviti drugače, kot s silo. Vzeti ljudem, ki mislijo, da ne smejo dati iz rok! Po sili jim vzeti! Potlej bodo pa takoj spoznali, da je bilo krivično, kar so držali v rokah.

Grozodejstva francoske revolucije nikakor niso odobrena ali celo pohvaljena s tem, da pravimo: Francosko revolucijo so vzbudile krščanske ideje.

Kdo pa je bil kriv, da so morali ljudje po zverinsko zdvijati, predno so prišli do svoje pravice? Tega pozverinjenja ni bila kriva pravica, ampak so bili krivi tisti, ki so pravico kratili. Tu se lahko reče: „Ljudi nikar ne draži, ko veš, da je človek hujski kot zver, ako ga razdražiš! In če ga razdražiš s krivico, si njegovega pozverinjenja kriv ti.“

tudi, da bo Cedrik lahko pomagal ubogi ženi in bilo ji je lažje pri srcu ob misli, da je prvi učinek čudne izpremembe njene usode ta, da bo mogel njen otrok drugim pomagati. V tem veselju je zardelo njeno lepo, ozko lice.

„O,“ je rekla, „to je zelo lepo od grofa in kako bo Cedrik vesel! Vedno je rad imel Bridget in njenega moža; siromaki so vredni podpore in velikokrat me je bolelo, da jim nisem mogla več dati. Mož je priden delavec, toda zdaj je bil dlje časa bolan in potreboval draga zdravila in različna krepčila.“

Mr. Havisham je vzel listnico iz žepa ter jo počasi s čudnim smehljajem odprl. Na tihem je premišljeval, kaj si bo grof mislil o tej prvi vnuku izpolnjeni želji.

„Ne vem, milostna,“ je nadaljeval, „če Vam je dobro znano, da je grof Dorincourt zelo bogat človek in v stanu vsaki želji ugoditi. Brez vsakega dvoma bi on bil zato, da se izvršijo želje lorda Fauntleroya. Prosim, pokličite ga, dal mu bom pet funtov za uboge ljudi.“

„Petindvajset dolarjev!“ je zaklicala gospa Errol. „To je za ubogo ženo že celo premoženje, komaj morem verjeti.“

„Le verujte in navadite se na misel, da je v življenju Vašega sina nastal velik obrat in da bo v kratkem imel veliko moč.“

Velika francoska revolucija je tudi od slovenskega naroda terjala mnogo človeških žrtev. Terjala jih je in izterjala.

Revolucionarji so na Francoskem pokopali monarhijo, čeprav so tudi najhujši revolucionarji odkrito priznali, da je monarhija za ljudstvo boljša kot republika, ter da je v monarhiji več miru kot v republiki, v kateri ima lahko vsak državljani nado, da doseže najvišjo čast. Na grobu monarhije so francoski revolucionarji ustanovili republiko, to se pravi, od tistega trenutka dalje naj bi se bilo ljudstvo samo vladalo, naj bi se bilo samo ohranjalo v redu. Toda kako naj pozverinjeno ljudstvo v redu drži samo sebe? Kdaj je še ogenj sam sebe gasil? Samoumevno je bilo torej, da so Francozi sprejeli Bonaparteja kot odrešenika domovine, ko se je liki svobodni Aleksander pripeljal iz orijenta, ovenčan z lovorom nešteti zmag — ko se je pripeljal v Francijo, v kateri je vladal tak nered, da po mnogih krajih ljudje niti življenja niso bili več varni. Usoda sama je mlademu Bonaparteju dala Francijo v roko. In s tem, da mu je dala Francijo, mu je poverila nalogo, vojskovati se zoper celi svet. Kajti vsi krščanski vladarji tistega časa so bili edini v mnenju, da je treba začeti sveto vojsko zoper brezbožne Francoze, da je treba marširati na Francosko ter ondi nanovo vpeljati stari, Bogu dopadljivi krščanski red, da je treba v Franciji nanovo vpeljati graščinsko suženjstvo in vse, kar je bilo nekdanje z njo v zvezi.

Velik vojskovodja je Napoleon I. res bil. Njegovi ljudje so tudi vedeli, za kaj se vojskujejo. Treba pomisliti, da so bili njegovi vojaki večinoma kmetijski sinovi.

Zmagali so. A zmaga je bila taka, da ne Napoleon I., ne njegovi bojevniki niso uživali sadov zmage.

Sadove uživamo šele sedaj. Ako bi ne bile pred sto leti Napoleonove armade zanesle v Avstrijo duha francoske revolucije, bi se danes slovenskemu kmetu tako godilo, kot italijanskemu. Pravzaprav še slabše. Slovenski kmet bi kot lačen najemnik životaril na posestvu nemškega plemenitaša. To bi bilo slabše kot na Laškem. In kdor tega ne verjame, naj pogleda na Angleško, kako je britanska ustava osvobodila ondotelega kmeta.

Torej nikakor ni bila zastoj žrtvovana slovenska kri, ki je bila prelita pri Borodini in Berezini in na neštetilnih drugih bojiščih, na katerih je poveljeval Napoleon I.

Ob tem premišljevanju si ne morem kaj, da ne bi vzdihnil: Kmet je revež! V vojsko gre, življenje žrtvuje, lačen in žejen maršira po ruskem mrazu išoč smrti. Ko se vrne domov, ne sme uživati sadu zmage, katere je pomagal priboriti. Dopovedo mu, da je bila krivična stvar, za katero se je bojeval. In revež verjame. Dopovedo mu, da so bili njegovi največji sovraž-

„Oh, in še tako mlad je — še tak otrok! Kako naj ga učim, da bo svojo moč blagotvorno uporabljal. Skoro bojim se — moj mali srčnoljubljeni dečko.“

Odvetnik je zopet čutil potrebo pokašljati; čudno je bilo, kako je plašni, skrbni pogled teh rujavih oči ganil njegovo okostnelo srce.

„Ako smem sklepati iz pogovora, ki sem ga poprej imel z lordom Fauntleroy, lahko trdim, da bo bodoči gospodar na Dorincourtu najmanj toliko mislil na druge kakor na svojo osebo. Res je še otrok, toda po mojem mnenju v tej točki zanesljiv.“

Mati je šla po Cedrika in Havisham ga je slišal govoriti pred vrati.

„Prisadni revmatizem ima,“ je rekel, „in to je posebno huda vrsta te bolezni. In vedno misli na stanarino, ki ni plačana, in Bridget pravi, da je bolezen zato še hujski. Pač bi lahko dobil službo v prodajalni, pa nima dostojne obleke.“

Mali obraz je bil še ves skrbipoln, ko je prišel v sobo, videlo se mu je, da ga skrbe siromaki.

„Ljubček pravi, da hočete nekaj od mene,“ je rekel mr. Havishamu. „Govoril sem zunaj z Bridget.“

niki tisti, ki so ga osvobodili. In revež verjame. Pregovore ga, da prime vnovič za puško in meč ter gre v boj zoper svojega osvoboditelja. Revež uboga. Svoje lastno delo pokvari toliko, da sadove njegovega bojevanja uživa šele njegov vnuk, ki več ne ve, komu se ima zahvaliti za to, kar uživa.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

Politični položaj. V nemških poslanskih krogih so prepričani, da bo Bienertov kabinet v svoji sestavi ostal na svojem mestu najmanj do jeseni. Šele potem bo prišlo na vrsto vprašanje, da-li bi kazalo sestaviti koalicijski kabinet. Nadalje zatrjujejo, da vlada med nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci najpopolnejše soglasje, vsled česar je popolnoma izključeno, da bi se Čehom in Jugoslovanom posrečilo strmoglaviti Bienertov kabinet. — „Union“ naglašuje, da Čehom ne prihaja na misel, da bi sedaj vstopili v kabinet. Novo gibanje v poljskem klubu je povsem naravno, zakaj ta klub ni več tisti, kakor je bil v časih Madeyskega in Javorskega. Poljakom je ležeče na tem, da so v večini, ki ima za sabo za delo sposobno zbornico. Zato hočejo večino povečati na ta način, da v njo pritegnejo tudi Čehi in Slovence. Ker pa za vstop Čehov v večino manjkajo vsi predpogoji, delujejo Poljaki na to, da bi ustvarili vse potrebne predpogoje, ki bi Čehom in Jugoslovanom omogočili vstop v novo koalicio. — Drugi parlamentarni krogi pa so mnenja, da se bo usoda Bienertove vlade odločila že v prvi polovici meseca junija. „Slovenska enota“ deluje na to, da bi drugo čitanje državnega proračuna prišlo na dnevni red že začetkoma meseca junija. S tem bi bil zabarikadirani dnevni red za vsak drugi predmet. Ako bi vlada potrebovala takojšnjo rešitev kake predloge, bi morala to zahtevati nujnim potom. Kakršen pa je zdaj položaj v parlamentu, ko se k opoziciji, obstoječi iz Čehov, Jugoslovanov in socialnih demokratov, nagiblje tudi poljska ljudska stranka pod vodstvom poslanca Stapinskega, je skoraj gotovo, da vlada za nujni predlog potrebne dvetretjinske večine ne bo dobila. S tem bo zapečaten tudi njena usoda. Pričakovati je torej parlamentarne krize, ki bo izbruhnila takoj, ko bo proračunski odsek končal svoje delo.

Državni zbor se snide v četrtek 3. junija. Spored bo: Predlog dr. Šušteršiča o agrarni banki, finančne predloge, rusinski nujni predlog, prvo branje postave o krošnjarstvu, nato proračunska razprava. Kršč. soc. glasila žele tudi pogajanja med Nemci in Čehi.

Slovensko vseučiliško vprašanje. V proračunskem odseku se je razpravljalo o proračunu notranjega ministrstva, potem naučnega. Vršila so se pogajanja med zastopniki slovan-

Mr. Havisham ga je prijazno pogledal, toda se je vendar čutil nekoliko v zadregi; kakor je mati rekla, je bil le mal dečko.

„Grof Dorincourt,“ je začel, toda nehote proseče pogledal gospo Errol, da mu pomaga. Hitro je mati pokleknila k malemu lordu ter nežno objela vitko malo postavu.

„Dragec moj, grof, vidiš, je Tvoj stari oče — oče Tvojega očeta, in zelo, zelo dober in Te ima rad, kakor bi tudi rad videl, da bi ga Ti imel rad, zdaj ko so mu vsi trije sinovi mrtvi, ki so bili poprej njegovi dečki. Rad bi Te videl srečnega in da bi Ti tudi druge osrečil. Vidiš, zelo bogat je in hoče, da moraš vse imeti, kar si želiš. To je rekel mr. Havishamu in mu dal veliko, veliko denarja zate. Ako torej hočeš, lahko daš Bridget toliko denarja, da plača hišno najemščino in da kupi svojemu možu vse, kar potrebuje — ali ni to krasno, Cedrik? Ali ni stari oče dober?“ In poljubila je otroka na okrogla ličica, ki so od samega veselja in razburjenja spreminjala barvo.

„Ali lahko takoj dobim denar?“ je zaklical. „Ali ga ji smem dati zdaj? Odititi hoče.“ Mr. Havisham mu je izročil denar in dečko je planil iz sobe.

„Bridget,“ se ga je slišalo veselo klicati. „Bridget, počakaj no. Tukaj je denar, Tvoj je,

skih strank, da se stavijo resolucije za ustanovitev novih univerz, med katerimi so drugo češko vseučilišče, slovensko vseučilišče v Ljubljani, rusinsko vseučilišče, laško vseučilišče in spolnitev poljskih vseučilišč. Upati je, da se doseže kompromis, da bodo vse slovanske stranke glasovale za resolucijo ter je mogoče, da se doseže večina.

„Slovanska Jednota“ pa je sklenila, da v proračunskem odseku pri posvetovanju o naučnem ministrstvu ne vložijo nobenih resolucij ne za češko univerzo na Moravskem, ne za slovensko v Ljubljani, to pa radi tega, ker smatra lansko glasovanje proračunskega odseka za moravsko vseučilišče za obvezno in ker noče vnovič prosjati poljske pomoči.

Vseslovanske konference v Petrogradu se udeležujejo češki delegatje dr. Kramar, Klofač, starosta sokolske zveze dr. Schreiner, bančni ravnatelj dr. Preis, Pavlin in Dürich, hrvatski delegat dr. Tresić - Pavičić, poljska delegata Dmowski in dr. Ridigier, bolgarska delegata S. Bobčev in dr. Ludskanov, iz Srbije ni prišel dosedaj še nihče, iz Slovenije župan Ivan Hribar. Na kolodvoru so sprejeli goste razni dostojanstveniki, med njimi predsednik „Kluba občestujenih djeatelej“ prof. Krasovskij in grof Vladimir Bobrinski, na stotine ruskih akademikov, ki so ob prihodu slovanskih gostov zapeli himno „Hej Slovani“.

Slovanska banka. Slovanski delegatje v Petrogradu so se pod predsedstvom poslanca Ivana Hribarja posvetovali o ustanovitvi „Slovanske banke“. O stvari je poročal župan Hribar. Naglašal je, da je za banko potreben temeljni kapital v znesku 50 milijonov. K temu kapitalu bodo prispevali Čehi 6 milijonov, Jugoslovani pa 2 in pol milijona. Debate so se udeležili dr. Preis, grof Montvill, Mihail Mihajlovič Fedorov, Mihail Pavlovič, Fedorov, Krasovskij, Čerep-Spiridovič, Zinjski in Dürich. Delegatje so soglasno sklenili, da se ima ustanoviti „Slovanska banka“, ki ima v prvi vrsti namen pospeševati slovansko trgovino in industrijo. Izvoljen je bil poseben odsek, ki ima v najkrajšem času sestaviti pravila nove banke.

Ogrska kriza in nemški cesar. Listi javljajo, da se je cesar Viljem napram cesarju Franu Josipu glede Ogrske izrazil, da bi bilo želeto, da se kriza na Ogrskem reši čim najpreje. Cesar Fran Josip je baje odgovoril, da bo eventualno, ako se vse drugo izjalovi, poveril vlado sami neodvisni stranki. Cesar ne bo več potoval glede na krizo v Budimpešto. Če bo potrebno, bo povabil ogrske državnike na Dunaj, kjer se je zdaj mudil tudi dr. Wekerle.

Lex Axman, s katero je nižjeavstrijski deželni zbor proglasil nemščino kot edino do-

zdaj lahko plačaš stanarino. Stari oče mi ga je dal zate in za Mihaela!“

„O master Cedrik,“ je jecljala presenečena Bridget. „To je ja petindvajset dolarjev! Kje je gospa Errol?“

„Bom že morala sama iti, da ji stvar razložim,“ je rekla gospa Errol.

Mr. Havisham je ostal sam v sobi in misli so se mu vrnile k osornemu, sebičnemu stareu, ki celo svoje življenje ni utegnil na drugega misliti kakor nase in na svojo zabavo in ki zdaj kot star mož nima duše okrog sebe, ki bi mu bila naklonjena. Kot ostro nasprotje se mu je zazdela podoba lepega, zdravega dečka, ki je sedel na svojem stolu ter pripovedoval o Diku in drugih prijateljih, in premišljeval je, kakšno neizmerno bogastvo, kako krasna posestva, kako velika moč v slabo ali dobro bodo nekega dne ležala v malih rokah, ki jih je mali lord tako rad vtikal v žepe.

„Veliko se bo predrugačilo,“ si je rekel, „vse drugače bo postalo.“

Skoro nato se je Cedrik z materjo vrnil v sobo, dečko je bil zelo razburjen. Sedel je na svoj mali stol med materjo in odvetnika ter objel kolena.

„Jokala je,“ je z veselim obrazom rekel. „Od veselja jokala — tega še nikoli nisem videl! Moj stari oče mora biti zelo dober, niti vedel nisem, da je tako dober. Saj je vendar

pustni učni jezik na Nižjem Avstrijskem, cesar ni sankcioniral. Nemški listi pravijo, da radi nekkih formalnih pogrškov. Stvar nemških strank da je te formalne pogrške odpraviti in predlog potem zopet ponoviti. Cesar da potem ne odreče sankcije (?). Sličen predlog pripravljata gornjeavstrijski in solnograški deželni zbor.

V „veleizdajniškem“ procesu vedno lepše. Predsednik sodnega stola dr. Gaj je prepovedal predsedniku senata v „veleizdajniškem“ procesu Tarabochii in votantu Pavešiću ponoči pohajati javne lokale, kjer sta v vinjenem stanju diskutirala o procesu. Proti votantu Čuvaju pa je uvedena disciplinarna preiskava, ker je obdolžen, da je zlorabil neko dekle, proti kateri je vodil kazensko preiskavo. To je lepa družba, ti sodniki v „veleizdajniškem“ procesu.

Turčija. Sultan je potrdil smrtne obsodbe nad več evnuhov, uradnikov in častnikov prejšnjega režima. Devet visokih dostojanstvenikov Abdul Hamidovih bodo internirali v trdnjavah, blizu 100 so jih pa oprostili, med njimi Abdul Hamidovega ljubljenca, prvega evnuha Nadir-ago, ki je mladoturkom izdal tajnosti Jildica. — Uradni list dementuje, da bi bili v Damasku izbruhnili nemiri. General Mahmud Šefket-paša je odklonil nameravano podelenje medalij vojakom operacijske armade in si je izgovoril le izvanredne pokojnine invalidom. — V zbornici se je vršila zanimiva delavska debata.

Francoska poštna stavka končana. Zveza poštinih in brzojavnih uslužbencev je izdala letake, ki dolže vlado, da zato ni držala svojih obljub, da povzroči nove stavke in odpustitve v velikem številu. Letak izjavlja: Premagani smo, ker niso vsi držali skupaj, odstavljenih bo 600 oseb in v nesreči 2000 ljudi.

Iz slovenskih dežel.

Deželnozborske volitve na Štajerskem. Pri volitvi iz slovenske mestne skupine je bil z veliko večino izvoljen kandidat narodne stranke dr. Kukovec. Dobil je 405 glasov. Njegov klerikalni protikandidat dr. Medved je dobil 229 glasov. Dr. Kukovec je torej zmagal z večino 176 glasov. To je krasen uspeh, ki je vzbudil presrečno veselje v vseh narodnih krogih. Izid te volitve kaže, da ima narodna stranka v slovenskih mestih in trgih mogočno zaslombo, da so ta mesta in ti trgi trdnjave napredne misli. Kmeta so klerikalci mogli zapeljati in prevariti, meščana in tržana pa ne, vzlic vsemu velikanskemu naporu.

V novem štajerskem dežel. zboru bo razmerje glasov sedaj, ko so tudi trgovske in obrtne zbornice volile nemško-liberalno oziroma nacionalno, naslednje: 49 nemških svobodomi-

prijetnejše kakor sem si mislil, biti grof. Skoro sem vesel — skoro sem zelo vesel, da postanem enkrat grof.“

Tretje poglavje.

Slavo od domovine.

V naslednjem tednu se je Cedrikovo dobro mnenje o grofih vobče in posebej še zelo zvišalo. Izprva mu je bilo težko razumevati, da je težko še kakšna stvar, katere bi ne mogel doseči, in popolnoma svest si o tem dejstvu sploh ni bil. To pa je po pogovoru z mr. Havishamom spoznal, da se mu želje, ki jih je imel v srcu, lahko izpolnijo, in to je z radostjo in nesebičnostjo tudi izkoristil v veliko veselje starega gospoda. V onem tednu, predno so odpluli na Angleško, so se zgodile čudne reči, in odvetnik ni mogel pozabiti, kako sta neko jutro skupaj obiskala Dika, in kako sta popoldne branjevko „iz starega rodu“ spravila v veliko začudenje z vestjo, da bo dobila šotor in peč in gorko ruto in poleg tega znesek denarja, ki se ji je zdel neverjetno visok.

„Kajti odpotovati moram na Angleško in postati lord,“ je pojasnil Cedrik s prikupljivo prijaznostjo. „In nerad bi mislil na Vaše kosti, kadar bo deževalo. Mene nikoli ne bole kosti, zato si ne morem predstavljati, kako je to, Vi ste se mi pa vedno smilili, zato upam, da bo zdaj bolj.“

slavec, 18 krščanskih socialcev z dvema škofoma, 13 Slovencev (12 S. K. Z., 1 liberalec), 5 socialnih demokratov. Nemška svobodomiselnina večina znaša torej 11 glasov, za 7 manj kot v prejšnjem deželnem zboru.

Nemškim nacionalcem poka tudi v njihovih spodnještajerskih postojankah. Za volitev v mestu Celju so po Celju nabili lepake, naj volileci namestu Woschnagga volijo mešč. učitelja Aistricha, ki je že nekaj časa delal na to, da bi bil kandidat. „Deutsche Wacht“ je radi tega bruhala žveplo na Aistricha ter zahtevala, da mora odložiti načelstvo nemškega celjskega „Turnvereina“ ter da se Aistricha ne sme več trpeti v nobeni nemški družbi, nobeni nemški gostilni.

Celovski Nemci zoper Kranjce. „Freie Stimmen“ se jezijo, zakaj magistrat ni preprečil, da bi Slovenci ne mogli prodajati v Celovcu, „ko vendar pred par meseci na Kranjskem Nemci niti življenja niso bili varni!“ Uverjeni smo, da bi naši Nemci Kranjcem ne dali zaslužiti niti vinarja, če bi jih ti res dobro in ceno ne postregli. Da pa s staro lažjo o nevarnosti za Nemce na Kranjskem naprej gonijo in s tem agitirajo proti kranjskim letoviščem (glej v neki zadnjih številkih „Grazer Tagblatta“ notico „Nach Kärnten“), to kaže na njihovo kulturo! Poštenjaki ne delajo s takimi lažmi!

Velika sokolska slavnost na Opčinah pri Trstu. Tržaški „Sokol“ priredi v nedeljo dne 4. julija t. l. na Opčinah pri Trstu veliko sokolsko slavnost, spojeno s I. zletom vseh primorskih slovenskih sokolskih društev. Na to velepomembno slavnost so vabljeni tudi vsa izvenprimorska sokolska in druga narodna društva. Glede na velik pomen, katerega ima sokolstvo na vročem tržaškem ozemlju, želimo, da se tega dne zbere na divnem prostoru tržaške slovenske okolice ogromno število našega naroda iz vseh slovenskih pokrajin.

Iredentarji aretirani. V Trstu so aretirali šest mladih iredentarjev, ki so goste iz Italije pozdravljali ob dohodu v tržaško luko s klici: „Viva l' Italia!“

Mestne volitve v Pulju. Volitve za puljski mestni svet so se končale v soboto. Izvoljenih je 45 mestnih svetovalcev, in sicer: 25 italijansko-liberalnih, mej temi eden zastopnik uradništva, 10 zastopnikov vojne mornarice, 8 Hrvatov, mej temi en zastopnik uradništva, in 1 socijaldemokrat. Dosedanji absolutni gospodarji ne bodo imeli več poljubno sklepati o raznih njim ljubih in Slovanom sovražnih in škodljivih stvareh in napravah. Karakteristično je, da je mej 45 izvoljenimi le 12 njih rojenih Puljčanov, in sicer 6 Hrvatov in 6 Italijanov. Iz tega se vidi, kdo je pravzaprav v Pulju do-

„Zelo dobra ženska je,“ je rekel mr. Havishamu, ko sta odhajala. „Erkrat sem padel in dobil luknjo v koleno, takrat mi je dala jabolko, cesar ji nikoli ne pozabim. Saj veste, da se tega nikoli ne pozabi, če nam kdo kaj dobrega stori.“

Pogovor z Dikom je bil zelo razburljiv. Dik je imel zopet sitnost z Jakom in bil zelo potrt, ko sta ga pozdravila. Presenečenje, ko mu je Cedrik mirno povedal, da hoče napraviti konec njegovi nadlogi, je bilo pri Diku tako, da izpregovoriti ni mogel. Način, kako je mali lord namen svojega obiska pojasnil, je bil tako priprost in enostaven, da je poleg stoječega Havishama napravil velik vtis. Vest, da je njegov prijatelj postal lord in da je v nevarnosti, da postane grof, če ostane pri življenju, je Diku odprla usta in nos in tako začudeno je strmel v nebo, da mu je čepica padla z glave. Ko jo je pobral, je rekel:

„Kaj mi daš, če Ti to pravljico verjamem?“

Mali lord se ni čutil razžaljenega od te opazke, spravila ga je pa le v zadrego, iz katere se je pa junaško izrezal.

„Vsakdo misli, da ni res,“ je rekel. „Mr. Hobbs je dejal, da imam solnčarico. Izpočetka mi samemu ni bilo prijetno, toda zdaj sem se že navadil. Ta, ki je zdaj grof, je moj stari oče, in ta hoče, naj storim vse, kar mi dela veselje. Zelo dober je, čeprav je grof, in poslal mi je

mačin. In ravno italijanski privandrovcu kričijo v enomer, da so Hrvatje „padli sem dol iz — gora.“

Kranjsko.

Politično zastrupljenost v najhujši meri so zanesli klerikalci v javno življenje. To očitanje je poslanec Hribar s polno pravico zalučil klerikalni stranki v obraz, kajti toliko terorizma, toliko korupeje kakor za kratki čas klerikalne strahovlade še ni obstajalo na Kranjskem in si tudi še nobena stranka ni upala tako nastopati. Pravimo: prav je, le še hujše, da se bodo izčistile naše vrste in vsa grda neznačajnost odtekla v kloake. Potem se bo lahko govorilo, kdor je naprednjak, ta je značajan! Tisto korito, kamor vabijo danes klerikalci častihlepneže in kruhoborce, bo skoro zasedeno in nastalo bo vprašanje: Kam pa z drugimi, da ne bodo vpili? In tako vpitje bo nastalo v klerikalnem taboru poprej, nego si klerikalci sami mislijo. Vpili bodo za žive in mrtve in si z drobtinicami ne bodo dali zamašiti ust. Treba bo novih virov in ti viri bodo klerikalcem Damoklejev meč nad glavo!

Smrdljivi in šnopsarji! S takimi priimki obklada pobožno škofovo glasilo pristaše narodnonapredne stranke. Samo izvržek slovenskega ljudstva še pripada k tej stranki, tako nekako trdi krščansko glasilo za Slovence. Tako zmerjanje ni vredno dostojnega lista, zato ne sledimo klerikalcem na tem polju. Primeru pa lahko stavimo, v katerem taboru so najboljši ljudje. Skoro vsa slovenska inteligenca z majhno izjemo v duhovniškem in učiteljskem stanu je napredna, dočim lahko trdimo, da ima devetdeset stotin klerikalcev toliko prepričanja ali politične izobrazbe kakor kmetov škorenj. To je tista nerazsodna masa, s katero duhovniki na deželi počno, kar hočejo, šla bi z njimi tudi v pekel, če bi to duhovnik ukazal. In ta masa žalibog danes odločuje na Kranjskem in kakor se je videlo, tudi na Štajerskem. Klerikalci so si dobro svesti, da bo konec njih vlade, kakor hitro se bo ta masa zavedla in samostojno mislila. Na inteligenco se klerikalna stranka še nikdar ni in se ne bo nikdar mogla zanašati, ta je vsa v naprednem taboru, kolikor je je pa v klerikalnem, ta je primorana (duhovniki), terorizirana (učitelji in gotovi uradniki), drugi so pa častihlepneži in kruhoborci

po mr. Havishamu veliko denarja, od katerega boš tudi Ti dobil toliko, da izplačaš Jaka.“

Konec pesmi je bil, da je Dik res izplačal Jaka in da je z novimi ščetmi, z veliko tablico in novo podnožnico postal sam svoj gospodar. Najprej je prav tako malo verjel v svojo srečo kakor branjevka „iz starega rodu;“ brezizrazno je strmel v svojega dobrotnika in vsak hip pričakoval, da se bodo sanje končale. Šele ko mu je Cedrik dal roko v slovo, se je zavedel resničnosti tega dogodka.

„In zdaj z bogom,“ je rekel Cedrik ter resno skušal prikriti, ko se mu je glas tresel ter velike rujave oči mežikale. „Upam, da pojde kupčija dobro. Žal mi je, da moram proč, morda pa zopet pridem, ko postanem grof, in najbrž mi boš tudi pisal, saj sva bila vedno dobra prijatelja. Tukaj sem Ti napisal svoj naslov, zdaj se ne imenujem več Cedrik Errol, ampak lord Fauntleroy in — zdrav ostani, Dik!“

Dik je tudi mežikal z očmi, a vendar so se mu solze zabliskale na obrvih. Ni bil izobražen snažilec čevljev in težko bi mu bilo svoje občutke z besedami povedati, zato pa tudi ni poskušal tega, ampak le mežikal je z očmi in požiral nekaj, kar se mu je vedno dvignilo v grlu.

„Rad bi videl, da ostaneš tukaj,“ je rekel s hripavim glasom. Potem je dvignil čepico na glavi ter se obrnil k mr. Havishamu: Hvala, da ste ga pripeljali sem in za vse. Čuden, majhen dečko je, vedno sem veliko držal nanj. In v glavi ima veliko, to Vam povem.“

In ko sta odšla od njega, je Dik še dolgo stal tu ter gledal za njima in dokler je videl malega velikega lorda capljati poleg velikega, resnega spremljevalca, mu ni šla megla iz oči.

z voditelji vred, kajti sicer ne bi mogli dopuščati tako korupejo in politično nemoralnost. Tudi izobraženejši kmetje, ki so malo več videli kakor župnikovo kuharico, so napredni, tako da se s polno pravico reče, čemur ne more noben klerikalcev oporekati: Najboljši sinovi slovenskega naroda so v naprednem taboru, ker drugače biti ne more! Inteligentni, izobraženi človek ne more nikoli biti klerikalcev, razen če sta častihlepnost in kruhoborstvo pri njem močnejša nego prepričanje. In če pride tako daleč, takrat pa dobiva tudi značajnost dotičnega škrbine, ki so vedno večje. To vržemo in zastopamo vsakemu klerikalcu v obraz, pa naj nam ovrže to trditev, če more! Zato se tudi pomilovalno smejemo smrdljivcem in šnopsarjem ter se vprašujemo: Kdo bolj zasluži te čedne izraze? Smrde, smrde klerikalni značaji!

Zvezo z Nemci, to davno pozabljeno, že pokopano stvar, so klerikalci zopet obesili na veliki zvon in strašijo z njo vrabce po njivah. Večina danes v narodnonapredni stranki odločujočih oseb ni bila prav nič udeležena na tej zvezi; spominja se je pa in se zaveda, da ni slovenski stvari prav nič škodovala. Veliko bolj se pa spominja žlindre in fremdes Gebiet, na kateri je neki ministrski kandidat prav resno interesiran. Morda bi bilo dobro, da se ta stvar zopet osveži in „dobremu ljudstvu“ prinese v spomin.

Zoper župana Hribarja je naperjena zdaj vsa gonja klerikalnih časopisov. Kaj pa je zagrešil? Priznal je, da je obstajala zveza, priznal, da se je zveze držal, trdil pa, da ni podpisal druge pogodbe in ponudil dokaz, naj se ta pogodba pogleda pri dež. odborniku dr. Tavčarju. Te druge pogodbe Hribar res ni podpisal, torej čemu tak krik? Vse besno sovraštvo klerikalcev in Nemcev do napredne stranke je v prvi vrsti naperjeno proti Hribarju. Mislijo si, če tako uglednega, po vsem Slovanstvu znanega moža, ubijemo, bomo imeli veliko lažje stališče na zunaj, ker ni potem nikogar v napredni stranki, ki bi se toliko brigal in žrtvoval za občeslovenske koristi kakor se župan Hribar. Klerikalci imajo pa še manj zmožnih ljudi, ker so od prvega do zadnjega vladni lakaji, ki si čez mejo še pogledati ne upajo. Klerikalci, če so Slovenci, naj bodo hvaležni, da imamo Slovenci takega moža med seboj, kajti takih na vse strani delavnih mož se rodi morda pri tako majhnem narodu le na vsakih sto let eden!

Pojdimo med kmete! Stališče klerikalne stranke na deželi ni tako trdno kakor bi si kdo mislil. Naj bi duhovniki le malo odnehali od svoje strastne agitacije in opustili tista sredstva, ki so jim v tako veliki meri na razpolago, izvršil bi se kmalu preobrat v prid napredni stranki. Koliko krajev je na Kranjskem, — mesta in trge izvzamemo — kjer so ljudje začeli samostojnejše misliti in jim ni več klerikalna politika toliko kakor vera — to je sveta stvar. Nekaj zadnjih shodov narodnonapredne stranke se je vršilo v čisto kmetskih krajih: v Veliki Loki, v Hotederšici in dr. in vsi, zlasti prvi, so se izborni obnesli. Kmetje se pričenjajo prebujati in čim več kozlov bo streljala klerikalna stranka v deželnem gospodarstvu, tembolj se bodo ljudem odpirale oči. Tudi kmet se politično izobrazuje, bodisi tudi po „Domoljubu“ in „Slovencu“; nas pa to le veseli, kajti politično izobražen človek lahko samostojno prevdara in če se bo otrešel tiste strasti, v katero ga „Domoljub“ in kaplan zavajata, bo spregledal in obrnil hrbet stranki, ki uganja korupejo in terorizem, kakor doslej še nobena stranka na Kranjskem — tudi ko so bili Nemci v premoči — ni storila. Treba je le še poljudno pisanega naprednega časopisa in tista skala, na kateri stoji zdaj klerikalna stranka, se bo začela majati. Tak časopis dobimo kmalu, potem ga bo pa treba razširiti med ljudstvo, kar naj bi bila dolžnost vsakega naprednjaka. Poprej pa bo treba še prirejati shode ter ljudstvu, ki je jako hvaležno, ako sliši tudi drugo plat zvona, odpirati oči.

Stoletnica bitke pri Aspernu. V soboto je poteklo sto let, kar je avstrijska armada pod vodstvom nadvojvode Karola premagala cesarja

Napolena pri Aspernu, pa tudi sto let, kar je avstrijska posadka v Ljubljani klavrnokapitulirala, čim so se Francozi le prikazali. Bitko pri Aspernu je proslavilo tudi ljubljansko vojaštvo. Vojaška godba, ki so jo od spredaj in zadaj spremljale stisnene kolone več sto vojakov, je napravila na predvečer mirozov. V soboto so imeli vojaki tudi mašo, parado in streljalo se je iz topov. K tej vojaški proslavi bitke pri Aspernu so se prišutili tudi ljubljanski nemškutarji.

Nemiren vojaški mirozov. Pri mirozovu, katerega je priredila v Ljubljani vojaška godba v petek zvečer povodom spomina bitke pri Aspernu, je prišlo do velikih nemirov. Prostore okoli nemške kazine je policija in žandarmerija takoj zastražila in ni pustila nikogar blizu. Ko je vojaška godba dokončala mirozov in so se nemški študentje, ki so hajlali za godbo, razšli, je nastal po celem mestu popolen mir. Kako je prišlo do nekaterih spopadov in aretacij, ne smemo pisati, sicer nas državni pravdnik takoj zaseže.

Cesarska zastava sežgana. Na Zoisovi hiši na Bregu, kjer stanujejo same nemške stranke, med temi načelnik prezidialne pisarne pri deželni vladi grof Künigl, uradnik „Kranjske hranilnice“ Böhm itd., je bila pret. petek zažgana cesarska zastava, ki je bila razobešana na tej hiši. „Laibacher Ztg.“ in „Slovenec“ pa sta z vso resnostjo poročala, da je cesarsko zastavo na Zoisovi hiši vnel električni tok in da je vsled tega izključen vsak sum, da bi bila zastava namenoma sežgana. Da je ta trditev neutemeljena, pričajo izpovedbe cele vrste strokovnjakov, ki izključujejo vsako možnost, da bi mogel zastavo zažgati električni tok telefonskega ali brzojavnega omrežja. V deželnovladni palači so zelo nervozni radi zgorele cesarske zastave.

Slovensko trobojnico opljuvali nemški realci. Pretekli petek dopoldne so nemški realci pod vodstvom profesorja Wernerja na grajskem dvorišču na Gradu iztrgali nekemu učencu slovensko zastavico, jo vrgli na tla, jo teptali in pljuvali nanjo. Profesor Werner je videl ta dogodek in mirno trpel, da so si njegovi dijaki na tako nesramen način ohladili svojo jezo nad slovensko trobojnico, ki je obenem zastava vojvodine Kranjske. Kaj poreče k temu šolska oblast?

Slovensko pivo ni za nemške želodce. Povodom stoletnice bitke pri Aspernu so dali vojakom boljše kosilo s pijačo. V belgijski vojašnici se je pri ti priliki dogodil zanimiv slučaj! Neka stotnija v belgijski vojašnici je namreč poslala po pivo v menigiško zalogo, ki je ravno nasproti vojašnici. Vojaki so pivo prevzeli in odpeljali. Čez nekaj časa pa ga pripeljejo nazaj s pristavkom, da ga jim častniki ne puste piti, ker je to „slovenisches Bier!“ Tako se izživajo Slovenci od vojaštva v državi, kjer je baje pravica nad vse!

„Verfluchter krainischer Hund.“ Pri vojaški bakljadi v proslavo bitke pri Aspernu je vladni policijski uradnik aretiriral na Bleiweisovi cesti vojaka II. stotnije 27. pehotnega polka Tiefengraberja, ker je davil nekega dijaka in pri tem klical: „Verfluchter krainischer Hund, ich werde dir eine geben, dass du krepieren wirst.“ Ta Tiefengraber je eden tistih vojakov, ki so glasom sodnega akta Vr IX 907/8 dne 20. septembra l. l. streljali na Slovence. Ta Tiefengraber je glasom pravkar citiranega akta javil poročniku Mayerju, da ga je zadel kamen, nakar je poročnik Mayer dal ukaz — vojakom streljati. In kaj menite, da se mu bo sedaj zgodilo? . . .

Samoslovenski ulični napisi v Ljubljani. Na pritožbo ljubljanskih Nemcev pride zadeva o samoslovenskih uličnih napisih prihodnje dni pred kasacijskim sodiščem v razpravo, ki bo zavzelo stališče, da ni nihče primoran nabiti na svoji hiši napis v njemu tujem jeziku, ali pa da sme poleg slovenskega napisa imeti tudi nemški napis. To bo zopet veselje v nemškem taboru, če se uresniči ta vest. Seve bi to stališče moralo veljati tudi za nemška mesta.

Naše mladenke, naša nada. Z veseljem moramo konstatirati, da rodi vzgoja v naši de-

kliški šoli lepe sadove, kar se kaže pri vsaki priliki. Tako so nedavno na izletih nabrale gojenke višje dekliške šole in liceja znatne prispevke za šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Samo v Bohinju so nabrale gojenke I. a letnika 14 K, a jako lepe prispevke so nabrale v nabiralnik tudi gojenke liceja na izletu na Šmarjetni gori. Čast taki mladeži!

„Zveza slovenskih izobraževalnih društev,“ ki se sedaj snuje v Ljubljani, hoče organizirati s centralno knjižnico na podlagi enotnega kataloga vseh zvez pripadajočih knjižnic izposojanje in menjavanje knjig eventuelno celih knjižnic. Posredovati hoče za svoje člane pri nakupovanju knjig, časopisov, knjižničnega in drugega čitalničnega inventarja. Ustanoviti in voditi namerava arhiv gledaliških iger ter pomagati svojim članicam pri prirejanju gledaliških predstav s preskrbovanjem igralskih moči, režiserjev in gledališkega inventarja (obleke, kulis itd.). Pospeševati hoče predavateljstvo, bodisi, da sama prireja shode, poučne izlete, razstave, analfabetske in druge tečaje. Ustanavljati hoče nova izobraževalna društva, osobito v kulturno najbolj zapuščenih krajih. Ena glavnih nalog pa bode seveda nadzorovanje vseh „Zvez“ pripadajočih društev.

Fesi — prepovedani. Na obeh ljubljanskih gimnazijah so preteklo soboto prepovedali dijakom nositi fese.

Kranjski zadrugi inštruktor. Deželna zveza obrtnih zadrug je sklenila preosnovati obrtne zadruge, katerih je 43 na Kranjskem. Ustanoviti hoče 12 deželnih zadrug, v vsakem okrajnem glavarstvu pa iz sedanjih kolektivnih zadrug ustvariti deset strokovnih za eden ali več sodnih okrajev. Da pa je mogoče izvršiti organizacijo, je potreben zadrugi inštruktor, ki je obrtnikom z nasveti in dejanjem na razpolago. Zadrugi inštruktor, kateremu so podrejene obrtne zadruge na Kranjskem, je z delom tako preobložen, da mu primanjkuje časa za nadzorovanje in osnivanje zadrug na Kranjskem. Zadrugi inštruktor bi moral bivati v Ljubljani in biti popolnoma zmožen slovenskega jezika, da bi se mu podredile tudi zadruge v obmejnih pokrajinah. Poslanec Žitnik in tovariši so vložili tozadevno interpelacijo na trgovskega ministra.

Spomenik žrtvam 20. septembra. Odbor za postavo spomenika narodnim žrtvam usodepolnega 20. septembra v Ljubljani je sklenil podaljšati rok za dopošiljanje načrtov za spomenik do 15. junija. „Združeni narodni odbor“ je tudi sklenil, naj spomenik z ozirom na to, da je treba še skrbeti za ranjence, ne bo predrag, temveč trpežen, originalen in masiven, ter tako velik, da se bo takoj pri vhodu lahko videl. Postavljen mora biti spomenik do 20. septembra tega leta na velikem pokopališču pri sv. Križu v Ljubljani.

I. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Ljubljani priredi v soboto dne 5. junija 1909 ob 8. uri zvečer v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani javno predavanje o perotinarstvu, opremljeno z zanimivimi skioptiskimi podobami, ter drugi dan to je v nedeljo dne 6. junija 1909 ob 1/2 10. uri zjutraj v hotelu „Ilirija“, Kolodvorske ulice št. 22 v Ljubljani svoj III. redni občni zbor. Ker bodeta predavanje in občni zbor velevažnega pomena za nadaljni vspešni razvoj prepotrebne, prvega in edinega slovenskega društva za perotinarstvo in malo živinorejo, vabi odbor vse obč. člane društva in zanimance vse slovenske maloživinoreje, da se predavanja in občnega zbora tem-

bolj zanesljivo udeležijo, ko jim je v to sedaj podana ugodna prilika, ker se je društvo ravno v boljšo priročnost svojim članom preselilo iz oddaljenega Trziča v osredje naše mile slovenske domovine, v belo Ljubljano.

Spedicija v slovenskih rokah. V Ljubljani se je ustanovilo preteklo leto spedijsko podjetje, katero je v zanesljivih slovenskih rokah in kot tako edino, ki lahko tekmuje z nemškim. Ne sovraštvo do tujega objestnega elementa, ampak edinole stvarna potreba je privedla do ustanovitve podjetja. Čemu pa naj bi podpirali Slovenci tuje, ako moremo imeti domače? Žal, da je v naši Ljubljani tako med trgovci kakor v občinstvu mnogo takih, ki radi podpirajo tuja podjetja, dasi imajo domača na razpolago. S tem pa trgovci kakor tudi občinstvo vede ali nevede podpirajo tuj kapital, uničujejo pa oziroma ustavljajo naš lastni razvoj na gospodarskem polju. Ves trud in v domačem podjetju naložen denar je zaman. Zlasti veletrgovina bi lahko podpirala to novo ustanovljeno domače podjetje, ako bi se primerno nanje ozirala, kajti tu se ne zahteva nikake požrtvovalnosti, temveč le narodna samozaveš! Saj bi bilo vendar sramotno, ako bi se ne mogli oprstiti tuje konkurence — naš narodni nasprotnik dela dobiček, domačin pa naj gleda, kako si tujec množi premoženje z žulji naših rok. Največ blaga za Ljubljano in za Kranjsko sploh prihaja z Dunaja. Trgovec naroči blago pri dunajskih tvrdkah, a te tvrdke oddajo za odpremo namenjeno blago raznim dunajskim spediterjem, kateri potem to blago v takozvanem nabiralnem vozu odpremijo v Ljubljano; ljubljanski spediter pa to blago naročnikom ali sam dostavi, ali pa je le prijavi, ako stranke blago same prevzamejo. V enem kakor drugem slučaju se steka dobiček v žep narodnega nasprotnika. To je stara praksa, katera se pa vendar da odpraviti. Slovenski trgovci naj blagovolijo pri naročilu blaga od dobavne tvrdke zahtevati, da se naročeno blago izroči dunajski spedijski firmi Pollak & Feigl, Dunaj II. Obere Donaustasse 89 a. Ta firma bi blago prevzemala in v nabiralnem vozu odpremila v Ljubljano, prejemnik blaga bi pa bil v tem slučaju naš domači spedijski podjetnik ter bi blago, kakor je bilo dosedaj navadno, strankam dostavljal oziroma prijavljal; razloček bode edino le ta, da se bode podpiralo domače podjetje. Od slovenskih trgovcev zahteva že narodni ponos, da se poprimejo domačega podjetja, s katerim bodo prav tako dobro izhajali kakor z nemškim ali pa še bolje, ker jamči domače podjetje za solidno postrežbo.

Podkovska šola v Ljubljani. Na podkovski šoli se bodo vršile dne 28. junija t. l. preskušnje iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, morajo vložiti prošnje pri vodstvu podkovske šole v Ljubljani do 10. junija. Priložiti imajo prošnji učno izpričevalo, da so se izučili pri kakem kovaškem mojstru podkovstva, in potrdilo, da so najmanj tri leta pri kakem kovaškem mojstru bili za kovaškega pomočnika.

Kopališče

in vodno zdravišče

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik kopališča

Postaja c. kr. drž. železnic. 1/4 ure od Ljubljane. Krasna planinska lega, v zatišju, milo planinsko podnebje. Za notranje in živčne bolezni, za rekonvalescente. Utrjevanje na razne načine. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Winternitz, polivi po Kneippu.) Radij, pitno in kopalno zdravljenje. Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom. Masaža in elektroterapija. Plavališče. Senčnat park.

Kamnik na Kranjskem
pri Ljubljani

Izvrstna restavracija z nizkimi cenami. Lepa stanovanja v kopališču in v raznih vilah. Začetek sezone 15. maja.

Raznoterosti.

Nemški cesar prodaja v Ameriki svoje lase. Ravnatelj Carnegijevega zavoda v Dittsburgu poroča, da je dobil od brivca nemškega „veličanstva“ ponudbo, da mu pošlje lepo spletene lase nemškega cesarja in ostalih članov cesarske rodbine z varstvenimi znamkami, da so res pristni, za svoto 75.000 dol. Ravnatelj je ponudbo zavrnil, in sicer zato, kakor pravi neki poreden Amerikanec, da ne bi prišel z lasmi kak bacil neumnosti in se zaredil v Ameriki. — Ker ponudba ni bila tajna, jo je razglasil, če hoče morda kdo drug izrabiti lepo priliko, nabaviti in okinčati se z lasmi nemškega cesarja in njegove obitelji.

Izseljevanje v Ameriko preko Trsta je v prvih mesecih letošnjega leta proti istim mesecem lanskega leta silno napredovalo. Odpejalo se je 2922 (proti 405 lansko leto) ljudi v severno Ameriko in 1097 (494) v južno Ameriko.

Najboljši pripomoček proti hrošču obstoji v tem, da varujemo krta. Ta je sicer na vrtih večasih prav neprijeten, ker razriva zemljo — vendar se priporoča, da se ga tudi tukaj ne preganja, vzlasti ne pred letom, ki je bogato na hroščih. Kmetje varujte si torej tega prijatelja in ne pripisujte mu raznih izmišljenih hudobij. Kajti škodo, ki jo vi pripisujete krto, dela vam drug sovražnik in sicer krta.

Pogoj za dobro spanje je razen zračne spalnice in zgodnje, lahke večerje tudi naslednje: pij mnogo vode in dihaj veliko čistega zraka. Oken v spalnici ni treba popolnoma zastirati, temveč je bolje, da se navadiš svetlobe. Tudi nočnega zraka se ne smeš bati. Zrak, ki je v zaprtih in zatemnelih sobah, je mnogo škodljivejši, nego zunanji zrak.

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

P. n. planincem in letoviščnikom

uljudno naznanjam, da sem opremil v svoji hiši

„pri Bodlaju“ v Stranjah pri Stahovci

več sob za prenočišče tujcev. Vedno gorka in mrzla jedila ter dobra pijača. Na zahtevo vozovi k vlakom v Kamnik.

Za obilen obisk se priporoča

Franc Bodlaj

gostilničar v Stranjah pri Stahovci.

Patentirano v 30 državah.

Varstvena znamka.

Letošnja huda zima je pokazala, da presega glede trpežnosti vsako drugo opeko

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo.

V zalogi jo ima edini izdelovatelj za slovenske dežele **Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. Vprašanja je nasloviti na: Ivan Jelačin, Ljubljana.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novourejeno **glavno zalogo rudninske vode.**

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene
obleke za gospode, dame

in otroke.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj, kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN
Izdrevatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobiva
se
povsod

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 17,102.911-27

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1908
K 17,519.983-93

Denarni promet
K 71,417.344-75

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5
priporoča

elegantne obleke po meri
iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek,
plaščev iz tirolskega nepremobilnega lodna.

Najsolidnejša postrežba.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Žaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Š. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudvika XIV.
92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v.
Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh
slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojev.

Dogodki izza okupacije Herceg-Bosne.
Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne hranilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Spljetu

Podružnica v Celovcu

Podružnica v Trstu

Delniška glavica:
3,000.000 K

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Rez. fond:
300.000 K

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Ustanovljena l. 1854

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210

G. AUERjevih dedičev, Ljubljana

Wolfove
ul. št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodih in steklenicah.